మునిగోరింట

ఊళ్ళో అన్ని మిద్దెలుండగా మేడలుండగా—ఉదయించే సూర్యభగవాన్లు శకున పక్షికిమల్లే, సీతాయి ఈతాకుల గుడిసెలోనే తొంగిచూస్తాడు—

తిన్నా పస్తున్నా - ఊరు మాటుమణిగే వేళకన్నా, అమ్మకన్నా పుణ్యాన, ఓ కునుకు పట్టుతుంది — ఆ ఊరూ నాడూ, మసలే వేకువజాముకు, గడియో అర గడియో ఆదమరచే నిదుర కమ్ముకుంటుంది — అంతలో సూరయ్య చురచురలాడుకుంటూ మారాం చేస్తాడు—

నిదురలేచి మాత్రం ఏమిటి చేసేది - చేలకోతకు, కుప్పనూర్పుళ్ళకూ పోయి, ఆ యిచ్చే అర్ధరూపాయి డబ్బులకోసం, పాచిమాటలు పడుతుందా?-పస్తుంటేనేం?

చేజాపి చాకిరీ చేయించుకోండమ్మా అని, ఏ తల్లినన్నా అడిగినా—మా ఆయన అసలే మంచివాడు కాదు - అందుకు తోడు నీ వొకతెవు దాపురించావా అంటే - ఇక నా కాపురం—

ఆ పై పొల్లుమాట అనిపించుకోకుండానే వచ్చేస్తుంది, ఓపిక తెచ్చుకుని పస్తుంటుంది.

ఊళ్ళో కోరమీసం ఉన్న వాడూ వీడూ, ఒంటరిగా చూసి, ఒక్క నవ్వు

నవ్వుతాడు - తల వంచుకుని పోతూంటే దానికి అడ్డమౌతాడు — "అదేమిటి అన్నా!" అంటే, అక్కసు తెచ్చుకుని, "ఆసినీ—" బూతుకూత కూస్తాడు—

అయ్యతో చెప్పుకుంటే మాత్రం—"నన్నిలా ఈ మాయదారివాడు తూలు మాట అన్నాడయ్యా—" అని మొత్తుకుంటే మాత్రం - నలుగురి పాదాల దగ్గిరా బ్రతికే బడుగు - ఏం అనుకుంటాడు - ఏనాడో చల్లగా వెళ్ళిపోయిన అమ్మకు బూతులు తగిలినాయంటే — అయ్యగుండె పీక్కుపోదూ?—

ఈ పున్నమికి రెణ్ణెల్లు దాటుతాయి. కట్టుకున్న మగడు - టెక్కాడక — దండులోపోయి కలిశాడు—కాకిచేత కబురంపనా అన్నాడు - రూకలన్నాడు; కోక లన్నాడు - ముప్పొద్దులూ వెచ్చటి బువ్వన్నాడు — దోసెడు సొమ్ము అనుపుతా నన్నాడు. పోయిన జాడన్నా తెలియకుండా పోయినాడు—

అయ్యకు, ఆ పెద్ద లోగిలివారు, ముప్పొద్దులూ బువ్వపెట్టి మూడు రూపా యలు విసుక్కుంటూ మొగాన కొడతారు — నెల తిరిగేసరికల్లా, ఓ పదిపొద్దులు అటూ ఇటూ అయినా — మారాజులు; రోజులు ఆనాటి కానాడు మరీ మండిపోతు న్నాయి, నెలకు ముప్పైరోజులూ — ఆ ముచ్చిక మూడూ కడుక్కు గొంతులో పోసు కున్నా కడుపులోకి చుక్కదిగదు - ఇలానే బ్రతకాలి, కట్టుకున్న మొగాడికి-అక్కడ కాలూ చెయ్యీ ఆడేదాకా—

ఎవడో, ప్రొద్దు మాపటివేళ, మంచి నీమా జామా వేసుకుని, అచ్చంగా దొర దిగినట్టు దిగాడు—

"ఏం తాతా—సీతాయ్ ఏద"న్నాడు—

కుక్కిలో, నడుంవాల్చి కునుకుతూన్న అయ్య, రోషం తెచ్చుకుని—

"ఏం—దానితో నీకేం పనయ్యా!" అని కరవొచ్చినట్టు లేచాడు—

"పండుకో తాతా! — నేను పటాలంలోంచి వచ్చాను, సీతాయ్ నీ కూతురే కాదూ? ఊరిలో వాకబుచేస్తే - యిదే యిల్లన్నారు - మీ అల్లు డంపాడయ్యా!" అంటూ మంచం పట్టెమీద కూర్చున్నాడు—

సీతాయ్‌కి ప్రాణం లేచి వచ్చింది, పచ్చి బ్రాలి, "నేనే అన్నా! ఆయన బాగున్నారా!" అని అడిగి తల వంచుకుని సంబరంతో కంట తడిపెట్టింది.

"ఓ, ఒంటికి కండొచ్చింది! ఒకటికి రెండైనాడు, ఆ దిరేసుమీద నీవు పోల్చుకోనేలేవు!"

పై జేబులోంచి బొమ్మతీసి అందిచ్చాడు, ఆ బారు బారూ, నలకలంటి మనుష్యలు, అందరికీ అచ్చుపోసినట్టు ఒక్కటే, ఒక్క మొయినే చుట్టుకోవడం — కట్టుకోవడం, అందులో ఏ మొగమో, కంటితో వెదకొచ్చుగాని, చేయి మరోడిమీద పడితే, మచ్చకాదూ?—

"అంతుచిక్కలా అన్నా! అక్కడ చల్లగా వుంటే చాలు!" అని లోపలికి పోయి, చిటికెలో వచ్చిన బంధువుకు వండి వార్చింది.

వచ్చిన వీరయ్యా - ఆ రేయి వున్నాడు — కాదు కూడదని బలవంతం పడితే, ఆనాడూ వుండిపోయినాడు. ఉన్నంతసేపూ అక్కడి ఊసులన్నీ పూసగుచ్చినట్టు చెప్పాడు. కోడికూసే వేళకు లేచి, తెచ్చిన సొమ్ము యిచ్చి, పయనమై పోయినాడు, కూనా గుడ్డూ వున్న ఊరికి—

ఆ వచ్చినయ్య అటు పణ్కాడో లేదో, మనిషి విడిచి మనిషి, వేలువంచి చూపేవాడే, ఊరూ నాడూ ఏకమై, సీతాయిని ఆడిపోసుకునేవారే!

ఆ వచ్చిన మనిషి ఎవరు? అక్కడ ఆయనతోబాటే కొలువు చేసేవాడంటే, నమ్మరు.

వచ్చి నీ కేమిచ్చి పోయినా డంటారు. గింజ లట్టుకెళ్ళేందుకూ మార్చే రూక రూకకూ మచ్చ కడతారు...పుచ్చుకు నవ్వుకుంటారు!

ఆనాటి కానాడు మరీ బరిమీరిపోయినారు, "తాతా మనవణ్ణి ఎత్తుతావుటే!" అంటారు. అయ్య తన్నేమీ పొల్లు మాట అనేవాడు కాడు. అన్నీ విని తనలో తానే గుండె బాదుకున్నాడు, అలాగే మంచం పట్టాడు—

అయ్యా నా తప్పు లేదయ్యా..అని ఆ వూసెత్తేందుకే గుండె చాలక పోయింది. "నా మొగవాడు కట్టుకున్న పున్నమే. ఇది! నన్ను ఆడిపోసుకుంటే మీకు కళ్ళు వుంటాయా!" అని మనసులో అనుకునేందుకన్నా చీదరే....వూరు...నిందె మోపితే....అన్న అంకిలే నొక్కుకు పోతుంది....పుస్తె కట్టినవాడు నమ్ముతాడా?....

నమ్మడనుకుంటే...బ్రతికేదే కాదేమో...

వచ్చేవాడు రానే వచ్చాడు...యీ ప్రొద్దుకు వ్రాలుతానని కమ్మ అంపాడు.... అందులో చెప్పిన జాముకే...ఆ బొమ్మలో వున్నట్టే వచ్చాడు...

వచ్చేవాడు వూరిమీద ఏం విన్నాడో...ఎంత నమ్మాడో...ఎదురు పడగానే ఎగిరి తన్నపోయినాడు....దొరల్లే అరచాడు....

"అదేం పాపం ఎరగదయ్యా!" అని అయ్య అంటూండగానే - ఆ మీదకు ఉరికాడు-ఇరుగయ్యా పొరుగయ్యా చేరి, ఆ మారాజునే ఆకట్టుకున్నారుగాని-"అదేమి పుణ్యమయ్యా! అడకూతురిమీదికి ఒంటికాలుమీద లేస్తావెందుకూ - సీతాయి మా బిడ్డ వంటిదికాదూ" అని బిడ్డలున్న సంసారులు ఆ గడ్డమీద యిందరున్నారే, ఒక్కరికైనా పెదవులు మెదిలినాయా? - అదనైందికదా అని, అందరూ తలో అడ్డుపుడకా విరిచారు. తనెన్నడన్నా కీడు తలచిందా, ఆ అయ్య అందరికీ!—

కాపురం చేసినన్ని పొద్దులూ, కడుపుకు ఉన్నా మానినా, ఎన్నడూ కన్నెర్ర చేయనివాడికి - ఈ కర్మ మేమిటి? - నీమా - జామా మార్చుకోంగానే - మనసూ మారిపోతుందా? - ఒంటిపొద్దులు మాని వల్లమాలినంత బువ్వ కంటికి అందంగానే-మనకేసుకు పోతుందా? దండులో ఉన్న పెద్దలు చెప్పే బుద్ధులు ఇవేనా?-

"అయ్యా మీకు మా ఊసే పట్టిందా నాయనా! - బడలి వచ్చిన మొగవాడికి - కళ్ళు బైర్లు కమ్మాయి - నేను కాచుకుంటాను - మీ యిళ్ళకు మీరు పొండయ్యా దొరలు - నేను మప్పుకుంటాను—" అంటూ జోడు కేలెత్తి బతిమలాడుకుంది. అందరినీ సాగనంపింది.

"అయ్యా వచ్చిన వాదేమో, ఊరంతా పొక్కింది! - నీ అల్లుడూ నేనూ మాట తేల్చుకుంటాము - నీవు కునకవయ్యా!—" అని అయ్య నోరెత్తకుండా చేసింది.

"అయ్యా ఆమ్మా వెయ్యేళ్ళూ మాట వంకర పోకుండా, ఈ నీడలో బతికారు-ఇక్కడెందుకు, యాగీ! - పచ్చని చేలగట్టున - పైరు ముట్టి నిజం ఎరుక చెపుతాను - రా." అని, పసికూన అడిగినట్టు అడిగింది—

"ఒంటరిగా పోయి మళ్ళీ బ్రతికివస్తావా కూనా." అని అయ్య విలవిలలాడి పోతున్నాడు.

"మాకు వెయ్యేళ్ళ ఆయుస్సుంది అయ్యా, నా వాడు నా వెంటనే ఉన్నాడుగా!" అని వెన్ను చరిచింది—

పచ్చని చేనుగట్టున పండు వెన్నెల్లో మగవాణ్ణి నిలవేసింది—

"నీ పాదాలసాక్షిగా నే నేం నేరం జేశానయ్యా! నీవు నమ్మావయ్యా! కడుపులో కూనకు అయ్య నీవు కాదంటావా? నీ బిడ్డకు మారుతండ్రిని కట్టుకున్నా ననుకున్నావా? నేను, ఆ తల్లి కడుపున పుట్టలేదనుకున్నావా?" కత్తి నూరినట్టు, కన్నెత్తి మనవి చేసుకుంది—

"వచ్చినవాడు, అది మరిగినవాడు ఊరికే చూసిపోతే, ఊరు చెప్పుకుంటుందా ఒప్పుకుంటే యీ తప్పు కాస్తాను; వల్లకపోయినా కూడూ గుడ్డా యిస్తాను—"

"ఈ బిడ్డ ఎవరి సొమ్మంటావు! నీ విచ్చిన వరం కాదా?—"

"పాపం పుణ్యం భగవంతుడికే విడుస్తాను. నీ మీద చెయి చేసుకోనులే, నీ బ్రతుకు ఏదో నీవు బ్రతుకు—"

"నిన్ను విడిచా?"

"నేనే పోతున్నానుగా!—"

"పొట్టకులేక పోయినావుగాని—"

"ఒట్టుకూ సత్యానికీ అయినా, రానులే, నా ఊసు మరచిపో—"

"నీ కూనకు అయ్య—"

"ఆ మాట ఎత్తకు, నన్ను కవ్వించక-నీ దోవ నీదే అంటినిగా—"

"అదే మాటా?"

"అహఁ! ముమ్మాటికీ!—"

"నన్ను కవ్వించకే!"

"నవ్వుతూనే అడుగుతున్నానుగా."

"నవ్వెందుకు, నన్ను చూశా, చేసిన తప్పు కాశాననా?—"

"మళ్ళీ అదేమాటా?"

"ఈ జన్మకు యింతేనా?"

"ఇంతేనా? అయితే ఈ జన్మ ఇంకెందుకూ?—"

మిడినాగు ఎగిరినట్టు బెడిసి, కంఠం కట్టేసింది, కుమ్మి కూలదోసింది. "కట్టుకున్నదానికి మారుమనువు కట్టావా? బిడ్డ తండ్రికి మారుపేరు పెట్టావా? ఆ మాట కంఠంలోనే అదిమేస్తాను" అంటూ, అన్న ఊపిరంతా నొక్కేసింది—

అప్పుడా మొగంకేసి చూసింది - ఒక్కటే చూపు, నవ్వినట్టుంది ఆ మొగం. ఆ కన్ను చిన్న చూపు చూడటం లేదు. కల్లాకపటం, రోషం కావేషం దూసుకుపోయిన ఆ గుండెమీద తల ఆన్చుకుని, ఉసురుకు ఉసురు తోడిచ్చింది—

తెల్లవారింది. ఆ యీతాకుల గుడిసెలోకి సూరన్న తొంగి చూశాడు, సీతాయ్ ఏదీ అని తొంగి చూశాడు. మిన్నెక్కాడు—

●